

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІЖНАРОДНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНСТИТУТ ПРАВА, ЕКОНОМІКИ ТА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН
КАФЕДРА МЕНЕДЖМЕНТУ**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Голова приймальної комісії
Міжнародного гуманітарного університету
ректор Громовенко К.В.
(підпис) (прізвище та ініціали)
«__» _____ 2020 року

**ПРОГРАМА
ДОДАТКОВОГО ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
для здобуття освітнього ступеня «бакалавр»
на основі здобутого освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст»**

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	<u>28 Публічне управління та адміністрування</u> (шифр та назва галузі знань)
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	<u>281 «Публічне управління та адміністрування»</u> (шифр та назва спеціальності)
ОСВІТНЯ ПРОГРАМА	<u>Публічне управління та адміністрування</u> (назва освітньої програми)

Схвалено на засіданні кафедри менеджменту
протокол № «4» від «10» лютого 2020 р.

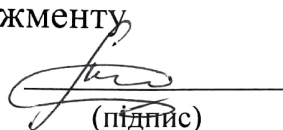
Схвалено на засіданні Вченої ради
Міжнародного гуманітарного університету
протокол № «4» від «14» лютого 2020 р.

Програма додаткового фахового вступного випробування для здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за освітньою програмою «Публічне управління та адміністрування» зі спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування».

Розробник:

Доцент кафедри менеджменту, к.т.н., доцент Лебедева Н.А.

Завідувач кафедри менеджменту
д.е.н., доцент

(підпис)

Деркач Т.В.
(прізвище та ініціали)

Схвалено на засіданні кафедри менеджменту, протокол № «4» від «10»
лютого 2020 р.

ЗМІСТ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА.....	4
ЗМІСТ ДОДАТКОВОГО ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ.....	5
КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ВСТУПНИКІВ НА ДОДАТКОВОМУ ФАХОВОМУ ВСТУПНОМУ ВИПРОБУВАННІ.....	14

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Додаткове фахове вступне випробування для вступу за освітньою програмою «Публічне управління та адміністрування» проводиться з метою визначення можливості вступників засвоювати навчальні програми підготовки бакалавра, передбачених стандартом вищої освіти Міністерства освіти і науки України.

Мета програми - забезпечити публічний сектор висококваліфікованими фахівцями регіонального, загальнодержавного та міжнародного рівня, сформувати нове покоління управлінців, які мають глибокі знання, вміють системно та інноваційно мислити, ухвалювати ефективні рішення, керуватися принципами гуманності та ставати на захист громадських інтересів.

Мета навчання за освітньою програмою «Публічне управління та адміністрування» полягає в наданні майбутнім спеціалістам теоретичних знань, практичних вмінь і навичок з публічного управління щодо застосування законів, принципів, методів, технологій та процедур в управлінні суб'єктами публічної сфери, що забезпечить європейський рівень надання адміністративних послуг на засадах запровадження у практику діяльності принципів демократичного врядування.

У ході навчання студенти беруть участь в науково-практичних заходах та конференціях за участю представників міжнародних світових та європейських організацій, фахівців органів державної влади.

Основними завданнями підготовки фахівців за освітньою програмою «Публічне управління та адміністрування» є:

- визначення суті, законів, принципів і механізмів публічного управління у процесі розвитку суспільства;
- опанування методами формування, моніторингу та контролю за прийняттям управлінських рішень на державному, регіональному та місцевому рівнях;
- набуття навичок розроблення та впровадження заходів щодо забезпечення результативної та ефективної діяльності суб'єктів публічної сфери;
- систематизація основних тенденцій та напрямів еволюції управління у сфері публічного адміністрування;
- пошук нових підходів до надання державної допомоги для розвитку окремих регіонів та галузей економіки;
- оволодіння основами методології, технологіями та процедурами публічного адміністрування об'єктів публічної сфери;
- здійснення експертизи, моніторингу, оцінювання очікуваних результатів та наслідків реалізації політики державних, регіональних та місцевих органів влади.

ЗМІСТ ДОДАТКОВОГО ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

ДЕРЖАВНЕ ТА РЕГІОНАЛЬНЕ УПРАВЛІННЯ

Зміст дисципліни

Основи теорії державного управління. Соціальна природа поняття «державне управління», його мета та зміст. Державне управління як системне суспільне явище. Системні характеристики державного управління. Теорія систем та управління. Фундаментальні процеси управління: планування, організація, управління, зв'язок. Визначення моделі системи державного управління. Етапи формування моделі системи державного управління на основі системного підходу. Об'єкт державного управління та предмет вивчення. Основні теорії державного управління: економічна теорія держави; теорія суспільного вибору (суспільний договір, «фіаско держави», мінімізація трансакційних витрат); теорія соціології (теорія держави, соціальна структура суспільства, соціальна мобільність, статус і статусні ролі); теорія менеджменту (теорія раціональної бюрократії, організовані структури управління, розподіл праці в управлінських структурах, державне адміністрування). Еволюція державного та регіонального управління. Еволюція дослідження предмета державного та регіонального управління. Державне та регіональне управління у системі суспільних наук, інші науки і галузі знань. Поняття, система та завдання державного та регіонального управління як навчальної дисципліни. Методи вивчення державного та регіонального управління. Мистецтво управління. Державна влада та державне управління. Держава як суб'єкт управління суспільними процесами. Сутність сучасної держави. Основні риси держави. Категорія влади. Державна влада як складова державно-владного механізму. Поняття та сутність функцій державного управління. Види функцій державного управління. Реалізація функцій в державному управлінні: основні проблеми. Державне управління як система, що розвивається. Рівні державного управління: загальнодержавне управління, управління на регіональному та місцевому рівнях. Суб'єкти та об'єкти державного та регіонального управління. Принципи державного управління, механізми їх прояву і використання. Цілі державного управління, їх юридичне та ресурсне забезпечення. Функціональна структура державного управління. Сутність і класифікація функцій державного управління. Характеристика загальних (основних) та спеціальних (спеціалізованих) функцій. Допоміжні функції. Основні напрями діяльності в системі державного управління. Поняття та класифікація методів державного управління. Організаційно-розпорядчі (адміністративні) методи, їх переваги та недоліки. Економічні методи та їх інструменти. Правові методи. Соціально-психологічні та неформальні методи впливу. Сутнісні характеристики (рис) організаційної структури державного управління. Унітарна та федеративна організація державного управління. Основи побудови організаційної структури державного управління. Моделі державного управління: світовий досвід. Структура державного управління у провідних країнах світу; інституційний, функціональний та організаційний аналізи; центральні, регіональні та місцеві органи управління, їх ієрархія, проблеми взаємодії. Використання зарубіжного досвіду державного управління у вітчизняній практиці. Державне управління в окремих сферах суспільного розвитку. Державне регулювання економіки, його цілі, функції, об'єкти. Роль держави у розвитку підприємництва. Державне регулювання структурної перебудови національної економіки. Конкурентна та інноваційно-інвестиційна політика держави, методи та інструменти. Засоби впливу на розвиток промислового і сільськогосподарського виробництва, сфери обігу і торгівлі. Управління зовнішньоекономічним сектором. Особливості управління соціальною сферою. Соціальна політика держави: необхідність, сутність, цілі та принципи. Основні об'єкти та складові політики. Моделі соціальної політики. Методи впливу держави на розвиток соціальних відносин. Основні напрями

соціальної політики держави щодо економічно активного населення. Діяльність держави щодо вразливих верств населення. Формування системи соціального захисту. Завдання державного регулювання розвитку елементів соціальної інфраструктури. Державне управління в адміністративно-політичній сфері. Політика як наука, мистецтво і вид діяльності. Види політики держави, їх цілі, принципи формування, інструменти реалізації. Національна безпека та державне управління. Специфіка управління у сфері культури та ідеології. Державне управління у сфері освіти, молодіжної політики, культури, науки, туризму, спорту, охорони здоров'я. Вплив держави на розвиток інформаційного простору, формування суспільної свідомості. Державне управління і сфера особистого життя людини. Роль різних гілок влади у процесі державного управління. Система органів публічної влади. Законодавча влада в системі державного управління. Поняття, склад і структура парламенту, його повноваження. Державне управління і виконавча влада: поняття, співвідношення, взаємозв'язок. Роль виконавчої влади в управлінні. Види органів виконавчої влади та питання їх класифікації. Уряд і державне управління. Судова влада у системі державного управління. Поняття і роль судової влади у суспільстві. Судові системи та судові органи. Здійснення судової влади. Сутність і види контролю у суспільстві. Контрольна влада у системі управління, її органи та форми діяльності. Особливості організаційної структури державного управління в зарубіжних країнах. Державне управління на регіональному рівні. Регіональне управління: сутність, цілі та специфіка. Історичні форми управління регіональним розвитком. Державна регіональна політика та політика територіально-адміністративних органів. Роль місцевого самоврядування у розвитку регіону. Основні напрями регіонального управління: управління природно-ресурсним потенціалом регіону, управління фінансовими, трудовими ресурсами. Вплив органів державної влади на промислове і сільськогосподарське виробництво в регіоні, функціонування регіональних ринків. Управління інноваційною діяльністю. Роль державного управління щодо розвитку соціальної інфраструктури регіону. Механізми реалізації регіональної політики держави: інституційно-правові, організаційні, фінансово-економічні, соціально-психологічні. Місцеві бюджети як фінансова основа соціально-економічного розвитку регіону. Державні та регіональні програми. Історичний досвід та особливості функціонування та управління територій із спеціальним статусом. Регіональне управління та місцеве самоврядування. Поняття та суть місцевого самоврядування. Його основні ознаки та принципи, моделі управління. Роль органів місцевого самоврядування у розвитку регіону. Централізація та децентралізація влади. Система органів державної влади в Україні: конституційні основи їх функціонування, роль в управлінні. Історичний досвід державного управління в Україні. Конституційна модель розподілу влади в Україні. Верховна Рада та державне управління. Інститут Президента та державне управління. Органи виконавчої влади України: загальна характеристика, управлінські зв'язки. «Субординація», «координація» і «реординація» між органами виконавчої влади. Центральні органи виконавчої влади. Міністерства та інші центральні органи виконавчої влади. Регіональні органи виконавчої влади. Місцеве самоврядування у державному управлінні України. Проблеми функціонування та напрями реформування. Центральні органи виконавчої влади в Україні. Центральні органи виконавчої влади (ЦОВВ) у системі державного управління. Історія формування і функціонування. Організаційна структура та завдання ЦОВВ, їх права, компетенція, функції. Кабінет Міністрів України як вищий орган виконавчої влади. Історичний аспект формування уряду України. Структура та порядок формування Кабінету міністрів України. Функціональні повноваження членів Кабінету міністрів України. Секретаріат Кабінету міністрів України, порядок формування, повноваження. Відповідальність Кабінету міністрів України. Акти Кабінету міністрів України. Міністерства України та їх повноваження. Державні комітети (державні служби) України та інші центральні органи виконавчої влади: їх статус, функції. Територіальні органи центральних органів виконавчої влади. Права, компетенція, функції

територіальних органів виконавчої влади. Централізація та децентралізація у структурній організації державного управління. Менеджмент органу державної влади. Регіональні органи державного управління. Місцеві державні адміністрації в системі державного управління. Основні завдання, правовий статус, компетенція місцевих державних адміністрацій. Повноваження, порядок формування та роботи місцевих державних адміністрацій. Структура місцевих державних адміністрацій, їх діяльність. Відносини місцевих державних адміністрацій у системі вертикальних та горизонтальних зв'язків. Управління факультативними територіальними одиницями. Господарсько-правовий механізм діяльності територій із спеціальним статусом. Місцеве самоврядування та його особлива роль у державному управлінні. Історичний аспект та конституційно-правові засади місцевого самоврядування в Україні. Державна політика у сфері місцевого самоврядування. Правовий статус органів місцевого самоврядування в системі державного управління. Сучасна система місцевого самоврядування в Україні: територіальна громада, представницькі органи місцевого самоврядування, виконавчі органи місцевого самоврядування, посадові особи місцевого самоврядування. Асоціації та інші форми добровільного об'єднання органів місцевого самоврядування. Всесвітня Декларація місцевого самоврядування, Європейська Хартія місцевого самоврядування та проблеми функціонування інституту місцевого самоврядування в Україні. Внутрішня організація та управління органу державної влади. Загальнотеоретичні аспекти організації роботи органів державної влади в Україні. Орган влади як об'єкт організації. Організація як процес і функція управління. Сутність і особливості менеджменту органу державної влади, регламент його діяльності. Стратегічне управління та формування програми діяльності органу державної влади. Управління державною службою. Державна кадрова політика. Підготовка, перепідготовка та підвищення кваліфікації державних службовців. Бюрократія і бюрократизм у державному управлінні: світові тенденції та вітчизняна специфіка. Ефективність державного управління. Державний контроль у сфері виконавчої влади. Поняття ефективності в управлінні. Чинники та критерії ефективності державного управління. Загальна соціальна ефективність державного управління. Ефективність діяльності управлінських органів і посадових осіб. Економічна оцінка ефективності функціонування органу державної влади. Демократичні процедури визначення ефективності державного управління. Державний контроль у сфері виконавчої влади в Україні, його зміст та правові засади. Види контролю. Здійснення державного контролю щодо виконавчої влади з боку суб'єктів інших гілок влади: парламентський контроль, прокурорський нагляд, судовий контроль, адміністративний нагляд міліції. Громадський контроль за діяльністю органів державного управління. Відносини органів публічної влади в системі управління. Основні напрями взаємодії центральних та регіональних органів державної влади та органів місцевого самоврядування з трудовими колективами, підприємствами, установами і організаціями. Взаємовідносини органів державної влади й місцевого самоврядування із судовими та правоохоронними органами: органами Служби безпеки України, органами прокуратури, органами внутрішніх справ. Взаємодія державних органів та органів місцевого самоврядування з об'єднаннями громадян. Здійснення нагляду за діяльністю об'єднань громадян. Організація роботи із запитами громадян. Державні та адміністративні послуги з боку органів виконавчої влади та їх правове регулювання. Залучення громадськості до участі в управлінні державними і суспільними справами та контролі за функціонуванням органів влади. Розвиток системи державного та регіонального управління. Проблеми взаємовідносин гілок державної влади в Україні у сфері управління. Необхідність реформування системи державного та регіонального управління. Державне та регіональне управління в контексті трансформаційних та глобалізаційних процесів. Соціально-ринкова трансформація України та завдання держави щодо формування ефективної системи управління на різних рівнях. Реформування системи державного управління відповідно до стандартів публічного адміністрування, прийнятих в Європейському Союзі та країнах розвиненої

демократії. Суть та основні напрями адміністративної реформи в Україні. Концептуальні засади реформування центральних та місцевих органів влади, напрями вдосконалення управління регіональним розвитком. Базові форми децентралізації управління. Формування ефективної організації виконавчої влади як на центральному, так і на місцевому рівнях управління. Запровадження нової ідеології функціонування виконавчої влади місцевого самоврядування як діяльності щодо забезпечення реалізації прав і свобод громадян, надання державних та громадських послуг. Удосконалення механізмів правового захисту громадян у відносинах із органами державної влади. Протидія корупції в органах державної влади та органах місцевого самоврядування. Створення сучасної системи державного управління. Створення сучасного нормативно-правового, наукового та інформаційного забезпечення системи державного управління; зміцнення та формування нових фінансово-економічних основ функціонування державного управління; організація на нових засадах державної служби та служби в органах місцевого самоврядування; створення сучасної системи підготовки та перепідготовки управлінських кадрів; оновлення інституту відповідальності у сфері державного та регіонального управління; запровадження раціонального адміністративно-територіального устрою.

Перелік питань, що виносяться на випробування

1. Системні характеристики державного управління.
2. Еволюція теорій про роль держави в розвитку економіки країни.
3. Державна влада як складова державно-владного механізму.
4. Система методів державного управління.
5. Стратегія інноваційного розвитку та визначення державних пріоритетів інвестування окремих сфер економіки.
6. Роль державного управління у підвищенні конкурентоспроможності країни.
7. Причини існування та оцінки обсягу тіньового сектору економіки України.
8. Державний борг України: дослідження стану, проблем та шляхів розв'язання.
9. Дослідження податкового тиску та інших факторів впливу на темпи економічного зростання.
10. Ключові проблеми валютно-курсової політики в Україні.
11. Проблема оптимізації державного управління зовнішньоторговельної діяльності в Україні.
12. Стан і державне регулювання іноземного кредитування економіки України.
13. Інфляційний процес в Україні та антиінфляційна політика держави.
14. Проблеми економічного розвитку окремих регіонів країни та формування ефективної регіональної політики держави.
15. Розвиток ринку праці та державне регулювання зайнятості населення.
16. Рівень життя населення та державна політика соціального забезпечення.
17. Сутність і види суспільного контролю за владою.
18. Розподіл влади в Україні.
19. Кабінет міністрів України та інші органи виконавчої влади в Україні.
20. Державна політика у сфері місцевого самоврядування.
21. Бюрократія і бюрократизм у державному управлінні.
22. Ефективність діяльності управлінських органів і посадових осіб.
23. Концептуальні засади реформування центральних та місцевих органів влади.
24. Проблеми сучасного розвитку системи державного та регіонального управління.
25. Основи теорії державного управління.
26. Соціальна природа поняття «державне управління», його мета та зміст.
27. Державне управління як системне суспільне явище.
28. Системні характеристики державного управління.
29. Теорія систем та управління.
30. Фундаментальні процеси управління: планування, організація, управління, зв'язок.
31. Визначення моделі системи державного управління.

32. Етапи формування моделі системи державного управління на основі системного підходу.
33. Об'єкт державного управління та предмет вивчення.
34. Категорія влади.
35. Державна влада як складова державно-владного механізму.
36. Поняття та сутність функцій державного управління.
37. Види функцій державного управління.
38. Реалізація функцій в державному управлінні: основні проблеми.
39. Державне управління як система, що розвивається.
40. Роль державного управління у підвищенні конкурентоспроможності країни.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. Авер'янов В.Б. Державне управління: європейські стандарти, досвід та адміністративне право / В.Б. Авер'янов. - К.: Юстиніан, 2007. - 288 с
2. Воронкова В.Г. Менеджмент в держаних організаціях : навч. посіб. / В.Г. Воронкова. - К.: Професіонал, 2004. - 256 с
3. Державне управління: проблеми адміністративно-правової теорії та практики / за заг. ред. В.Б. Авер'янова. - К. : Факт, 2003. - 384 с
4. Дідківська Л. І. Державне регулювання економіки / Л. І. Дідківська, Л. С. Головка. - К. : Знання, 2007. - 214 с.
5. Мельник А. Ф. Державне управління : навч. посібн. / А. Ф. Мельник, О. Ю. Оболенський. - К. : "Знання", 2004. - 175 с.
6. Оболенський О. Ю. Державна служба : підручник / О. Ю. Оболенський. - К. : КНЕУ, 2006. - 472 с.
7. Мельник А.Ф. Державне управління : підручник / А.Ф. Мельник, О.Ю. Оболенський. -К.: Знання, 2009. - 582 с

Допоміжна

8. Бакуменко В. Д. Теоретичні та організаційні засади державного управління : навч. посібн. / В. Д. Бакуменко, П. І. Надолішній. - К. : Міленіум, 2003. - 256 с.
9. Бакуменко В. Д. Формування державно-управлінських рішень: проблеми теорії, методології, практики : монографія / В. Д. Бакуменко ; редкол. : В. М. Князєв, П. І. Надолішній, М. І. Мельник та ін. - К. : Вид. УАДУ, 2000. - 328 с.
10. Гаєвський Б. Культура державного управління: організаційний аспект : монографія / Б. Гаєвський, В. Ребало. - К. : Вид. УАДУ, 1998. - 144 с.
11. Оболенський О.Ю. Державне управління та державна служба: словник-довідник / О.Ю. Оболенський. - К. : КНЕУ, 2005. - 478 с.

КРОС-КУЛЬТУРНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

Зміст дисципліни

Різноманіття культур як фактор, що впливає на практику людської діяльності і теоретичні узагальнення. Культура як ментальне програмування. Рівні культури. Виміри національних культур. Визначення дистанції влади. Індекс дистанції влади. ІДВ для різних країн. Походження відмін в рівнях дистанції влади. Дистанція влади і процес навчання. Дистанція влади на рівні організації. Основні відмінності між спільнотами з великою і малою дистанцією влади. Визначення індивідуалізму і колективізму. Проявлення індивідуалізму (колективізму) в різних спільнотах (сім'ї, школі, на робочих місцях). Основні відмінності між спільнотами з великим й малим індексом індивідуалізму (колективізму). Діаграма дистанція влади – індивідуалізм (колективізм). Походження відмінностей в степені індивідуалізму. Маскуліність і фемінінність як виміри культури. Гендер і гендерні ролі. Маскуліність –

фемінінність як виміри культури. Індекс маскулинності для різних країн. Маскулинність (фемінінність) для різних спільнот (сім'ї, школи, на робочих місцях). Діаграма індивідуалізм – маскулинність. Основні відміни між спільнотами з великим і малим значенням індексу маскулинності (фемінінності). Уникнення невизначеності як вимір культури. Уникнення невизначеності як вимір культури. Індекс уникнення невизначеності і його значення для різних країн. Зв'язок ІУН з психологічними характеристиками в різних спільнотах (сім'ї, школі, на робочому місці). Діаграма уникнення невизначеності – маскулинність. Основні відмінності між спільнотами з різними рівнями уникнення невизначеності. Походження відмін в значеннях індексу уникнення невизначеності. Західні і східні системи цінностей. Конфуціанський динамізм як вимір культури. Соціальні доброчесності як виміри культури. Довіра як культурний вимір. Організаційна культура. Організаційна культура. Цивілізаційні цінності як складові культури. Менталітет українського народу і особливості українського менеджменту. Особливості українського менеджменту. Виміри культури і моделі організацій. Вплив вимірів культури на моделі організацій. Особливості культури в різних світових регіонах і їх вплив на менеджмент. Вплив вимірів культури на менеджмент.

Перелік питань, що виносяться на випробування

1. Визначення поняття «культура».
2. «Культурний шок». Причини виникнення та способи його подолання.
3. Етнокультурні стереотипи.
4. Класифікація ділових культур.
5. Способи спілкування та отримання інформації в моноактивних культурах.
6. Способи спілкування та отримання інформації в поліактивних культурах.
7. Способи спілкування та отримання інформації в реактивних культурах.
8. Ставлення до часу в моноактивних культурах.
9. Ставлення до часу в поліактивних культурах.
10. Ставлення до часу в реактивних культурах.
11. Класифікація ділових культур по Тромпенаарсу.
12. Культури універсальних і культури приватних істин.
13. Культури колективізму і культури індивідуалізму.
14. Культури низькоконтекстних і культури висококонтекстних середовищ.
15. Культури, орієнтовані на соціальне походження, і культури, орієнтовані на досягнення.
16. Нейтральні культури і емоційні культури.
17. Класифікація ділових культур по Хофстеде.
18. Види культур по Хофстеде.
19. Дистанція влади як вимір культури.
20. Колективізм і індивідуалізм як вимір культури.
21. Фемінінність і маскулинність як вимірювання культури.
22. Уникнення невизначеності як вимір культури.
23. Ставлення до часу як вимір культури.
24. Практичне використання модель культури Хофстеде.
25. Мова і ділова культура їх взаємовплив.
26. Взаємовідносини і взаємодія дійсності, культури та мови.
27. Відображення культури в мові.
28. Проблеми комунікації.
29. Переговори.
30. Невербальні комунікації.
31. Виміри культури і моделі організацій.
32. Вплив вимірів культури на моделі організацій.
33. Особливості культури в різних світових регіонах і їх вплив на менеджмент.

34. Вплив вимірів культури на менеджмент.
35. Основні відмінності між спільнотами з різними рівнями уникнення невизначеності.
36. Походження відмін в значеннях індексу уникнення невизначеності.
37. Західні і східні системи цінностей.
38. Різноманіття культур як фактор, що впливає на практику людської діяльності.
39. Культура як ментальне програмування; рівні культури.
40. Виміри національних культур.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. Коваленко І.Н., Коваленко Н.П. Наука и искусство власти менеджера. – Одесса: Фенікс, 2011. – 511 с.
2. Юрій М.Т. Етногенез та менталітет українського народу. – Київ: Таксон, 1997. – 235с.
3. Гестеланд Р.Д. Кросс-культурное поведение в бизнесе. – Днепропетровск: Баланс-Клуб, 2003. – 273с.
4. Льюис Р.Д. Деловые культуры в международном бизнесе. – Москва: Дело, 2001. – 446с.
5. Сравнительный менеджмент. Учебное пособие, под ред. С.Э. Пивоварова. – М.–Спб. – К.: Питер, 2006. – 362 с.

Допоміжна

6. Донченко О., Романенко Ю. Архетипи соціального життя і політика. – Київ: Либідь, 2001. – 334с.
7. Льюис Р.Д. Столкновение команд. – Москва-Берлин: Инфотропик Медиа, 2013. 252с.
8. Гачев Г. Ментальности народов мира. – М.: Эксмо, 2003. – 544с.
9. Грутевицкая Т.Г., Попков В.Д., Садохин А.П. Основы межкультурной коммуникации. – Москва: Юнити, 2002. – 352с.
10. Сухарев В.А., Сухарев М.В. Психология народов и наций. – Днепропетровск: Сталкер, 1997. – 400с.
11. Trompenaars F. Riding the wave of culture. – London: Nicholas Brealey, 1993. – 192 p.

ОСНОВИ МЕНЕДЖМЕНТУ

Зміст дисципліни

Цілі спільної діяльності, суб'єкт та об'єкт управління, управлінські відносини. Розвиток теорії та практики менеджменту, сучасні парадигми. Рівні та сфери менеджменту. Ознаки та загальні риси організацій, їх різновиди. Закони організації, організаційні процеси. Організація як відкрита система. Внутрішнє та зовнішнє середовище організації, етапи життєвого циклу. Принципи та функції менеджменту. Функція планування. Місія та цілі дерево цілей. Процес стратегічного планування. Мотивація та її основні компоненти. Змістовні та процесуальні теорії мотивації. Сутність, елементи та процес управлінського контролю, його різновиди. Етапи регулювання: зворотний зв'язок, оцінка виконання рішень, корегування рішень. Елементи організації: обов'язки, повноваження, відповідальність. Делегування діяльності. Побудова організації, організаційне проектування. Елементи організаційних структур, макро- і мікроструктури. Класифікація організаційних структур управління. Принципи та процес побудови структур управління. Технологія менеджменту. Система методів: адміністративні, економічні, соціально-психологічні. Сутність і складові процесу управління. Класифікація управлінських рішень, вимоги до їх якості. Етапи процесу вироблення рішень, фактори, що впливають на процес. Методи та моделі прийняття рішень. Ризик. Інформаційне забезпечення управління. Види комунікацій, організація комунікаційного процесу. Керівництво в організації, форми влади та впливу. Теорії лідерства. Формальне та

неформальне лідерство. Стили управління. Адаптивне керівництво. Конфліктні ситуації: різновиди та причини виникнення. Модель і стадії розвитку конфлікту. Управлінський вплив на конфлікт. Природа організаційних змін, різновиди нововведень. Управління змінами, подолання опору. Організаційний розвиток. Природа стресу та управління ним. Модель сучасного менеджера, його самовдосконалення. Ролі менеджера в організації. Соціальна відповідальність у менеджменті. Етика бізнесу. Культура організації. Ефективність управління.

Перелік питань, що виносяться на іспит

1. Сутність і зміст поняття «менеджмент».
2. Менеджмент як наука та практика управління.
3. Провідні наукові школи менеджменту.
4. Основні принципи менеджменту.
5. Система класифікації фірм у менеджменті.
6. Методика вивчення фірм.
7. Джерела інформації про фірми.
8. Основи економічного аналізу господарської діяльності фірми.
9. Материнська компанія як організаційно-економічний центр управління.
10. Найважливіші рівні апарата управління та їх функції.
11. Зміст і стадії прийняття управлінських рішень.
12. Зміст централізованої та децентралізованої форми управління фірмою.
13. Демократизація управління.
14. Делегування повноважень в управлінні фірмою.
15. Суть і зміст основних функцій управління.
16. Зміст, мета та види внутріфірмового планування.
17. Суть і зміст функції організації.
18. Класифікація організаційних структур у внутріфірмовому управлінні.
19. Основні принципи організаційної побудови фірми.
20. Основні види організаційних структур фірми.
21. Організаційна структура великої промислової фірми.
22. Внутрішньофірмовий контроль.
23. Форми та засоби реалізації внутріфірмового контролю.
24. Система внутріфірмового обліку і звітності.
25. Комерційний розрахунок в управлінні фірмою.
26. Управління науково-технічним розвитком фірми.
27. Управління асортиментною та інноваційною діяльністю фірми.
28. Управління матеріально-технічним забезпеченням фірми.
29. Управління персоналом фірми.
30. Системи мотивації та стимулювання праці працівників фірми.
31. Планування кар'єри співробітників фірми.
32. Делегування повноважень в управлінні фірмою.
33. Суть і зміст основних функцій управління.
34. Зміст, мета та види внутріфірмового планування.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. Коваленко І.Н., Коваленко Н.П. Наука и искусство власти менеджера. – Одесса: Фенікс, 2011. – 511 с.
2. Дафт Р.Л. Менеджмент. – СПб: Питер, 2002. – 832 с.: ил.
3. Дойль П. Менеджмент: стратегия и тактики: Пер. С англ. / Под ред. Ю.Н. Каптуревского – СПб: Питер, 1999. – 560 с.
4. Друкер П. Эффективное управление. – М.: ФАИР-пресс, 2003. – 228 с.

5. Кравченко В.О. Основи менеджменту: Навчальний посібник. – Одеса: Атлант, 2012 р. – 211 с.
6. Мескон М.Х., Альберт М., Хедоури Ф. Основы менеджмента: Пер. с англ. – М.: Дело, 1994. – 702с.

Допоміжна

7. Осовська Г.В. Основи менеджменту: Навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів. – К.: Кондор, 2003. – 556 с.
8. Осовська Г.В., Осовський О.А. Основи менеджменту. Навчальний посібник / К.: "Кондор", 2006.- 664 с.
9. Шатун В.Т. Основи менеджменту: Навчальний посібник. – Миколаїв: Вид-во МДГУ ім. Петра Могили, 2006. – 376 с.
10. Хміль Ф.І. Основи менеджменту: Підручник. – К.: Академвидав, 2003. – 608 с. (Альма-матер).
11. Чейз Р., Эквилайн Н.Дж, Якобс Р.Ф. Производственный и операционный менеджмент, 8-е издание.: Пер с англ.: М.: Издательский дом «Вильямс». – 2001. – 704 с.: ил.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ВСТУПНИКІВ НА ДОДАТКОВОМУ ФАХОВОМУ ВСТУПНОМУ ВИПРОБУВАННІ

Під час випробування вступнику пропонується виконати тестове завдання, яке включає питання теоретичного характеру, що відповідають базовій частині програми. Для вступних випробувань розроблено 4 варіанти тестових завдань по 40 тестових питань в кожному українською мовою. На кожне тестове питання може бути одна правильна відповідь. Для кожного варіанту розроблені ключі правильних відповідей. Кожен екзаменаційний тест зброшуровується, в ньому вказується: № варіанту, тестові питання, варіанти відповідей і графа для відповідей абітурієнтом. Додаткове фахове вступне випробування проводиться у письмовій формі.

Час ознайомлення з тестовим завданням та відповідями на нього обмежений 120 хвилинами. На кожне з питань в тестовому завданні може бути від однієї до чотирьох вірних відповідей. Правильна відповідь на кожне з сорока питань тестового завдання оцінюється в 5 балів, частково правильна відповідь – 2 бали, неправильна відповідь – 0 балів. Максимальна кількість балів, яку можна отримати – 200.

Для особи, яка претендує на зарахування:

Високий рівень (175-200 балів) вступник отримує, виявивши такі знання та вміння: повною мірою засвоїв увесь програмний матеріал, показує знання не лише основної, але й додаткової літератури, наводить власні міркування, робить узагальнюючі висновки, використовує знання з суміжних галузевих дисциплін, вдало наводить приклади.

Достатній рівень (150-174 балів) вступник отримує, виявивши такі знання та вміння: має також високий рівень знань і навичок. При цьому відповідь досить повна, логічна, з елементами самостійності, але містить деякі неточності або пропуски в неосновних питаннях. Можливе слабе знання додаткової літератури, недостатня чіткість у визначенні понять.

Задовільний рівень (124-149 балів) вступник отримує, виявивши такі знання та вміння: в загальній формі розбирається у матеріалі, але відповідь неповна, неглибока, містить неточності, робить помилки при формулюванні понять, відчуває труднощі, застосовуючи знання при наведенні прикладів.

Низький рівень (100-123 балів) вступник отримує, виявивши такі знання та вміння: в загальній формі розбирається у матеріалі, допускає суттєві помилки при висвітленні понять, на додаткові питання відповідає не по суті.

До участі в конкурсі не допускається (0-99 балів), якщо вступник виявив такі знання та вміння: не знає значної частини програмного матеріалу, допускає суттєві помилки при висвітленні понять, на додаткові питання відповідає не по суті.